

4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, затверджений всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>

Науковий керівник: канд.юрид.наук, доцент Кісліцина І.О.

Парфенюк Микита Валерійович

студент 1-го курсу магістратури

факультету судового та міжнародного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВНИЧОЇ ПРОФЕСІЇ: АРГУМЕНТИ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ

Стандарти правничої професії це певна історично складена сукупність принципів, морально-етичних вимог і правил виражених у вигляді норм, які регулюють діяльність і поведінку представників як юридичної професії в цілому, так і представників окремих галузей юридичної професії. Сукупність таких норм зазвичай здобуває вираження у формі різних документах, наприклад у формі положень, кодексів, канонів, які можуть бути складені спілкою правників держави або самою державою.

В свою чергу міжнародні стандарти правничої професії запроваджуються на міжнародному рівні міжнародними спілками правників, міжнародними організаціями або групами держав і можуть бути як універсальними (такі стандарти є обов'язковими для всіх країн) або регіональними (тобто діють тільки на території країн-підписантів). Також міжнародні стандарти можуть бути загальними для всіх юристів як таких, так і спеціальними що стосуються тільки правників конкретної юридичної професії.

Мабуть найбільш значущим міжнародним документом стандартів правничої професії є Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів, що закріплює базові умови для створення ефективної і незалежної судової системи через забезпечення доступу до юридичної професії, незалежності юристів, свободу обиравання адвоката, доступ до правової допомоги без дискримінації, створення місцевих правничих спілок і таке інше. Ще важливим моментом цього документу є вимога до спілок-членів Асоціації створювати свої кодекси для правників [11].

Сьогодні можна говорити, що хоча в нашому законодавстві немає єдиного нормативно-правового акту або доктрини подібних Стандартам незалежності юридичної професії, практично всі норми що наведені в них так чи інакше імплементовані в наше законодавство через різні нормативно-правові акти, насамперед через Конституцію, закони «Про судоустрій та статус суддів», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про прокуратуру» і інші, а також через кодекси етики, що створюються відповідними органами та структурами [1; 13; 14; 15].

До міжнародних нормативно-правових актів що закріплюють деонтологічні стандарти окремих юридичних професій і були ратифіковані Україною відносяться: Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб; Основні принципи незалежності судових органів; Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх («Пекінські правила»); Деонтологічний кодекс (Загальний кодекс правил поведінки для адвокатів країн Європейського співтовариства); Основні положення про роль адвокатів (прийняті на VIII конгресі ООН по попередженню злочинності і поводженню з правопорушниками); Рекомендація № (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів»; Європейська хартія про статус суддів; Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства і деякі інші [3; 4; 5; 6; 7; 8; 9].

Існують випадки коли Україна не ратифікувала міжнародний документ стандартів безпосередньо, проте імплементувала відповідні норми через різні положення та накази, наприклад Основні принципи етики поліцейської служби були реалізовані наказом «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських» [16].

Є і такі основні міжнародні стандарти правничої професії що не були ратифіковані Україною і ніяк не були застосовані в національних нормативно-правових актах. До таких відносяться Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочину і зловживання владою, Основні принципи про роль державних обвинувачів, Стандарти професійної відповідальності Міжнародної асоціації прокурорів та заява про основні обов'язки і права прокурорів, Рекомендація 11(2000)19 про роль прокуратури в системі кримінального судочинства [2; 10; 12].

Отже було з'ясовано що в цілому основні загальні та спеціальні міжнародні стандарти правничої професії вже були прийняті Україною або були так чи інакше імплементовані в національне законодавство, проте, деякі вузько спрямовані міжнародні стандарти досі не реалізовані в нашому

законодавстві. Через складність прийняття і ратифікації такої категорії міжнародних нормативно-правових актів, найбільш прийнятним варіантом є створення своїх нормативно-правових актів на базі вже існуючих міжнародних стандартів правничої професії без обов'язкової ратифікації.

Список використаних джерел

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 30. ст. 141
2. Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочину і зловживання владою: прийнята резолюцією 40/34 Генеральної Асамблеї від 29 листопада 1985 року. URL: <https://khpg.org/1080460475>
3. Деонтологічний кодекс (Загальний кодекс правил поведінки для адвокатів країн Європейського співтовариства), прийнято делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343#Text
4. Європейська хартія про статус суддів. URL: <https://court.gov.ua/userfiles/05.pdf>
5. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text
6. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_212#Text
8. Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї від 29 листопада та 13 грудня 1985 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_201#Text
9. Рекомендація N (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів», ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 518 засіданні заступників міністрів 13.10.94 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_323#Text
10. Рекомендація 11(2000)19 про роль прокуратури в системі кримінального судочинства. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf
11. Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів. URL: https://pra.pp.ua/233_41.html
12. Стандарти професійної відповідальності Міжнародної асоціації прокурорів. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/cmo.html?_m=publications&_t=rec&id=101554
13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2013. № 27. ст.282
14. Про прокуратуру: Закон України № 1780-IX від 14 жовтня 2014 року. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. №42. ст.423

15. Про судоустрій та статус суддів: Закон України № 1402-VIII від 2 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2013. № 17. ст.323

16. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських, наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 р. № 1179, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 грудня 2016 р. за № 1576/29706. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>

Науковий керівник: старш. викл. Нестерчук Л.П.

Перерва Дмитро Миколайович

студент 1-го курсу магістратури

факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АДВОКАТСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

Стандарти адвокатської професії є суттєвим механізмом регулювання ринку юридичних послуг, що обумовлює актуальність теми дослідження. Як правило, застосування таких стандартів зумовлене внутрішніми чинниками: низькою або незадовільною якістю юридичних послуг, відсутністю законодавчих гарантій для всіх учасників юридичного ринку, як споживачів, так і практикуючих юристів, відсутність доступу до юридичної допомоги та послуг, стихійність і нерівне охоплення ринку такими послугами (концентрація у великих містах порівняно з віддаленими регіонами) та багато інших.

Будь-який ринок, який у процесі свого розвитку стикався з такими негативними умовами, здійснював необхідні реформи адвокатури. Як наслідок, стандарти, встановлені для практикуючих юристів, наразі існують у багатьох країнах, наприклад, Посібник SRA у Великобританії, Типові правила професійної поведінки ABA у Сполучених Штатах, а в Європі для такої мети існує, наприклад, Кодекс поведінки для європейських юристів.

В подальшому, у міру розвитку міжнародних економічних відносин основні (базові) стандарти піддалися гармонізації та уніфікації. У світовій юридичній практиці з'явилися різноманітні стандарти, зміст яких значною мірою збігається.

Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів, зокрема, містяться у деклараціях, рекомендаціях, резолюціях, директивах, інших міжнародно-правових документах, які приймаються в межах міжнародних